

AIB กับก้าวอย่างสำคัญของจีนในเวทีโลกและทางเลือกแหล่งเงินทุนใหม่ของเอเชีย

เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เป็นวันครบกำหนดเดือนเวลาที่จีนให้ประเทศต่างๆ ตอรับเข้าเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้ง**ธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank) หรือ AIB** ซึ่งจีนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งและกำลังอยู่ในกระแสรสนใจของประเทศต่างๆ รวมถึงยักษ์ใหญ่ทางเศรษฐกิจของยุโรปอย่างเยอรมนี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และอิตาลี ที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้ง ซึ่งล่าสุด AIB มีประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกและประเทศที่ประกาศเจตนารมณ์สมัครเป็นสมาชิกแล้วกว่า 40 ประเทศ รวมถึงไทย ทั้งนี้ การถือกำเนิดขึ้นของ AIB ที่คาดว่าจะเริ่มเปิดดำเนินการได้ภายในปลายปี 2558 เป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เพราะไม่เพียงเป็นก้าวอย่างสำคัญในการขยายบทบาทของจีนในเวทีเศรษฐกิจโลก แต่ยังมีนัยสำคัญต่อประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียรวมถึงไทย

ทำความเข้าใจ AIB...ทางเลือกแหล่งเงินทุนใหม่ของเอเชีย

➢ **วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง AIB** เพื่อให้ความช่วยเหลือในรูปแบบเงินกู้สำหรับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในเอเชีย ซึ่งเป็นที่คาดว่าความต้องการลงทุนดังกล่าวมีอยู่มาก ทั้งนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของ AIB ทำให้มีความแตกต่างจากธนาคารโลก (World Bank) และธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ที่มักเน้นการปล่อยกู้ในโครงการด้านการพัฒนาสังคมและลดความยากจน รวมทั้งยังมีระเบียบและมาตรการการตรวจสอบผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด ส่งผลให้การอนุมัติเงินกู้มักใช้เวลานาน ในขณะที่ AIB น่าจะมีเงื่อนไขการปล่อยกู้ที่ผ่อนปรนกว่า ทำให้ AIB เป็นทางเลือกแหล่งเงินทุนใหม่ที่น่าสนใจของประเทศในเอเชีย

➢ **ประเทศสมาชิก AIB** ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 มีประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกและประเทศที่ประกาศเจตนารมณ์สมัครเป็นสมาชิกแล้ว 47 ประเทศ* เพิ่มขึ้นจากเดิม 21 ประเทศ ซึ่งรวมถึงไทยที่ได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) เป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งเมื่อเดือนตุลาคม 2557 โดยนอกจากยักษ์ใหญ่ทางเศรษฐกิจของยุโรปแล้ว กลุ่มผู้นำประเทศเศรษฐกิจใหม่ที่รู้จักกันในนาม “BRICS” ทั้งบราซิล รัสเซีย และอินเดีย ต่างตอรับการเข้าเป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง AIB เช่นกัน ขณะที่แอฟริกาได้อยู่ระหว่างการพิจารณา ซึ่งรัฐบาลจีนจะประกาศรายชื่อประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้ง AIB ทั้งหมดอย่างเป็นทางการภายในวันที่ 15 เมษายน 2558 ทั้งนี้ การที่ AIB ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวางจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปล่อยกู้จากแนวโน้มที่จะมีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นในอนาคต รวมทั้งมีความเป็นไปได้สูงที่ AIB จะมีเงินทุนพื้นฐานเพิ่มขึ้นจากเงินทุนตั้งต้นที่ 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้ตามแผนการระดมเงินทุนเบื้องต้น ซึ่ง ANZ Research คาดว่า จะทำให้ AIB สามารถปล่อยกู้ได้ราว 1-1.7 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ

➢ **แหล่งเงินทุนของ AIB** จีนจะเป็นผู้ออกเงินทุนตั้งต้นจำนวน 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ จากนั้นจะปรับเพิ่มขึ้นเป็น 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐในระยะถัดไป โดยจะรวบรวมเงินส่วนที่เหลือจากชาติสมาชิกตามสัดส่วนของขนาดเศรษฐกิจ (GDP) ของแต่ละประเทศ ซึ่งในส่วนของไทยนั้น คาดว่าจะสามารถร่วมสนับสนุนเงินลงทุนได้ราว 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเบื้องต้นสำนักงานเศรษฐกิจการคลังประเมินว่าจะใช้เวลาในการระดมทุนประมาณ 5-7 ปีผ่านการออกพันธบัตร และทยอยชำระเป็นงวดๆ

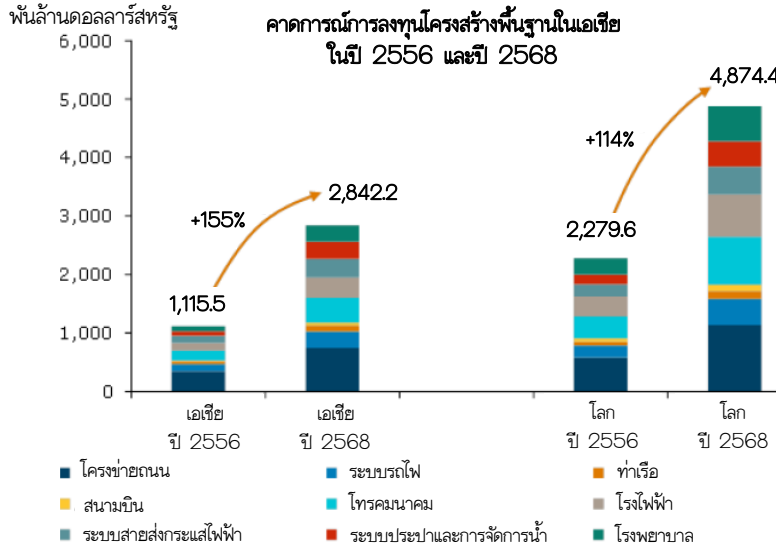
*ประกอบด้วย จีน ไทย เมียนมาร์ กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ เนปาล มองโกเลีย คูเวต โอมาน กาตาร์ คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ลักเซมเบิร์ก สวิตเซอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ อินโดนีเซีย จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย ทาจิกิสถาน ฮองกง มัลดีฟส์ รัสเซีย บราซิล เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก จอร์เจีย ตุรกี เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย อิสราเอล ออสเตรีย อียิปต์ ฟินแลนด์ และคีร์กีซสถาน (ไม่รวมไต้หวัน ซึ่งจีนอาจไม่ยอมรับการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของไต้หวัน เนื่องจากจีนถือว่าไต้หวันเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีนไม่ใช่อำเภอปกครอง)

AIB เสริมบทบาทจีนในเวทีโลก...เติมเต็มการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในเอเชีย

ความพยายามในการก่อตั้ง AIB นับเป็นก้าวสำคัญในการแผ่ขยายอิทธิพลของจีนในเวทีเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะเอเชีย รวมทั้งยังเป็นช่องทางในการนำเงินทุนสำรองระหว่างประเทศของจีนที่มีจำนวนกว่า 1.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ มาใช้ประโยชน์ด้านการลงทุนและสร้างบทบาทความเป็นผู้นำในทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อีกทั้งคาดว่าจีนจะพยายามผลักดันให้มีการใช้เงินหยวนในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของ AIB เพื่อให้เงินหยวนทวีความสำคัญและได้รับการยอมรับมากขึ้น และกองทุนดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของจีนในการผลักดันการเชื่อมโยงเอเชียกับชาติตะวันตกตามยุทธศาสตร์ “One Belt, One Road”** ที่ได้แรงบันดาลใจจากเส้นทางสายไหม ซึ่งเป็นเส้นทางการค้าสำคัญของโลกในอดีต นอกจากนี้ จีนอาจเสนอเงื่อนไขแก่ประเทศสมาชิกที่เฝ้าต่อการว่าจ้างบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างในโครงการของ AIB ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องติดตามในรายละเอียดต่อไป

**One Belt, One Road เป็นยุทธศาสตร์ที่ประธานาธิบดี Xi Jinping ประกาศเมื่อปี 2556 โดย One Belt หมายถึง Silk Road Economic Belt เป็นเส้นทางทางบกที่เชื่อมโยงกับยุโรปผ่านเอเชียกลางและเอเชียตะวันตก ขณะที่ One Road หมายถึง Maritime Silk Road เป็นเส้นทางทางทะเลที่เชื่อมโยงระหว่างจีนกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกา และยุโรป ผ่านทะเลจีนใต้ มหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิกได้

อย่างไรก็ตาม AIIB จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากจะช่วยเติมเต็มความต้องการเงินลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ ADB คาดว่าจะสูงถึง 8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี 2553-2563 ในขณะที่ Oxford Economics คาดว่ามูลค่าการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในเอเชียจะเพิ่มขึ้นจาก 1,115.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2556 เป็น 2,842.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2568

ในช่วงระหว่างปี 2556 และปี 2568 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานในเอเชียขยายตัว 155% มากกว่าการขยายตัวของทั้งโลกที่ 114% สะท้อนความต้องการที่มีอยู่จำนวนมากและเป็นโอกาสของ AIIB ในการเติมเต็มเงินทุนดังกล่าว

ที่มา : Oxford Economics และ ANZ Research

รายละเอียดการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของเอเชียในปี 2556 และปี 2568

ประเภท	2556		2568	
	เอเชีย	โลก	เอเชีย	โลก
โครงข่ายถนน (รวมสะพานและอุโมงค์)	345.3	579.8	745.2	1,137.6
ระบบรถไฟ (รวมสถานี)	122.2	208.1	279.5	444.8
ท่าเรือ	43.5	57.7	106.9	132.6
สนามบิน	23.8	62.3	49.2	107.9
โทรคมนาคม	165.5	372.9	418.0	819.0
โรงไฟฟ้า	128.4	342.5	349.4	729.1
ระบบสายส่งกระแสไฟฟ้า	123.5	208.1	320.4	469.9
ระบบประปาและการจัดการน้ำ	75.0	163.7	294.7	438.5
โรงพยาบาล	88.3	284.5	278.9	595.0
รวม	1,115.5	2,279.6	2,842.2	4,874.4

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทั้งในเอเชียและโลก ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนโครงข่ายถนน

ที่มา : Oxford Economics และ ANZ Research

สำหรับไทยแล้ว AIIB จะเป็นแหล่งเงินทุนทางเลือกสำคัญที่น่าจะมีเงื่อนไขการกู้ยืมที่ยืดหยุ่นและผ่อนปรนกว่าองค์กรการเงินระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิม อีกทั้งการที่ไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้ง AIIB นอกจากจะทำให้ไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดต่างๆ อาทิ การระดมเงินทุน การจัดสรรหุ้น สิทธิการออกเสียง โครงสร้างการบริหาร รวมถึงการจัดทำร่างความตกลงเพื่อก่อตั้ง AIIB แล้ว ในฐานะสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง ไทยอาจได้รับสิทธิพิเศษด้านอัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขพิเศษทางการเงินอื่นๆ อันจะเอื้อประโยชน์แก่ไทยซึ่งมีความจำเป็นต้องลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานตามแผนของกระทรวงคมนาคมในอีก 5-6 ปีข้างหน้า วงเงินไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด